

Parental Role Conflicts: A Concept Analysis Using Walker and Avant Method

Abbas Heydari¹, Nahid Aghebati¹, Alieh Jalalodini^{2*}

1- Nursing and Midwifery Care Research Center, School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

2- Ph.D. Student in Nursing, Student Research Committee, School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Corresponding Author: Alia Jalalodini, PhD student, School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Email: jalaloddinia4001@mums.ac.ir

Received: 14 Aug 2022

Accepted: 5 Dec 2022

Abstract

Introduction: The family is the most important factor for the socialization and development of the child, and parents are one of the most powerful influences in their children's lives. During this process, the role structure is formed. A balanced role structure can benefit family solidarity. Parental role conflicts are one of the risk factors for children's mental health, behavioral and emotional disorders. When children are exposed to parental conflicts; They feel emotionally insecure. This study was conducted with the aim of analyzing the concept of parental role conflict.

Methods: This study was a concept analysis in which Walker and Avant's 8-step concept analysis method was used. An extensive search was conducted in PubMed, CINAHL Psych info Scopus and Science Web of databases with keywords family conflict, parents, role, father-child relationship, and mothers in the range of 2010 to 2022, and 13 related studies were extracted.

Result: Parental conflict creates issues such as emotional health problems, social problems, and physical and mental health disorders in children. Concepts such as role ambiguity, role expectations, mother's role pressure, inefficient spouse, family system disorder, and family process disorder are concepts that are often used instead of parental role conflicts.

Conclusions: Role conflict occurs when the expectations of multiple roles are inconsistent with each other. Inappropriate relationship between parents leads to children's incompatibility. This can be intra-personal, group, or organizational. Solving parental conflicts and having a positive, warm, and compassionate relationship have an impact on children's mental health. Considering that this concept is part of the standard nursing diagnoses, nurses can propose basic solutions for problems using the bedside nursing process.

Key words: Family conflict, Parents, Role, Father-child relationship, Mother.

تعارضات نقش والدین: یک تحلیل مفهوم با استفاده از روش واکر و اوانت

عباس حیدری^۱، ناهید عاقبتی^۱، عالیہ جلال الدینی^{۲*}

۱- مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

۲- دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

نویسنده مسئول: عالیہ جلال الدینی، دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی مشهد، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

نویسنده مسئول: عالیہ جلال الدینی، دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

ایمیل: jalaloddinia4001@mums.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۹/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۵/۲۳

چکیده

مقدمه: خانواده مهمترین عامل برای اجتماعی شدن و رشد کودک است و والدین یکی از قدرتمندترین تأثیرات را در زندگی فرزندان نشان می دهند. در طی این فرآیند، ساختار نقش شکل می گیرد. ساختار نقش متعادل می تواند به نفع همبستگی خانواده باشد. تعارضات نقش والدین یکی از عوامل خطر برای سلامتی روانی، مشکلات رفتاری و عاطفی کودکان است. وقتی کودکان در معرض تعارضات والدین قرار می گیرند؛ احساس ناامنی عاطفی دارند. این مطالعه با هدف تحلیل مفهوم تعارض نقش والدین انجام شد.

روش کار: این مطالعه یک تحلیل مفهوم بود که در آن از روش ۸ مرحله ای تحلیل مفهوم واکر و اوانت استفاده شد. جستجوی گسترده در پایگاههای اطلاعاتی Scopus، CINAHL Psych info، PubMed، Science Web of با کلید واژه های family conflict, parents roles, family roles, father-child relation, mothers, parents در محدوده سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ انجام شد و ۱۳ مطالعه مرتبط استخراج شد.

یافته ها: تعارض والدین مسائلی مانند مشکلات سلامت عاطفی، مشکلات اجتماعی، مشکلات سلامت جسمی و روانی در کودکان ایجاد می کند. مفاهیمی مانند ابهام در نقش، انتظارات نقش، فشار نقش مادر، همسر ناکارآمد، اختلال سیستم خانواده، اختلال در فرایند خانوادگی مفاهیمی هستند که غالباً به جای تعارضات نقش والدین به کار می روند.

نتیجه گیری: تعارض نقش زمانی رخ می دهد که انتظارات چند نقش با یکدیگر ناسازگار باشد. روابط نامناسب والدین ناسازگاری کودکان را به دنبال دارد. این مورد می تواند درون فردی، گروهی یا سازمانی باشد. والدین در واکنش به تغییرات و تعارضات نقش نگران می شوند. حل تعارضات والدین و داشتن یک رابطه مثبت، گرم و دلسوزانه در سلامت روانی کودکان تأثیر دارد. با توجه به اینکه این مفهوم جزء تشخیص های استاندارد پرستاری است، لذا پرستاران می توانند با استفاده از فرایند پرستاری در بالین برای مشکلات راه حل اساسی پیشنهاد دهند.

کلیدواژه ها: تعارض خانواده، والدین، نقش، ارتباط پدر- فرزند، مادر.

است که کسی در یک سازمان، در جامعه یا در یک رابطه دارد و یا انتظار می رود که داشته باشد (۸).

وقتی نوزاد متولد می شود، والدین خود را برای توانایی ها و مسئولیت های مراقبت از آن، آماده می کنند. در طی این فرآیند، ساختار نقش اصلی و الگوهای ارتباطی درون اعضای خانواده شکل می گیرد. ساختار نقش متعادل نه تنها می تواند به نفع همبستگی خانواده باشد، بلکه از رشد اعضای آن نیز حمایت می کند. اما با رشد فرزندان و افزایش سن والدین، توانایی ها و مسئولیت های آنها به تدریج تغییر می کند. این روند منجر به عدم تعادل در ساختار نقش خانواده می شود (۶). نقش های خانواده به عنوان الگوهای رفتاری تکراری تعریف می شود که توسط آن اعضای خانواده وظایف خانواده را انجام می دهند. این نقش ها شامل: (۱) تأمین منابع، (۲) پرورش و حمایت، (۳) ارضای جنسی بزرگسالان، (۴) رشد شخصی و (۵) مدیریت سیستم خانواده است (۲).

مادر شدن یک انتقال مهم برای زنی است که نقش های جدید به آن اضافه می شود. مادر نقش اساسی در بسیاری از جنبه های فیزیولوژیکی و روانی کودک ایفا می کند. سلامتی می تواند با تأمین نیازهای اولیه و مراقبت مناسب از کودک توسط مادر مرتبط باشد. نقش مادری فرآیندی است که در آن مادر به شایستگی در نقش دست می یابد. شایستگی مادر شامل پرورش، تأمین عشق و مراقبت از کودکان جهت ارتقاء سلامت جسمی و عاطفی آنها است (۹). پدر شدن برای خانواده ها نیز مهم است. کودکانی که در پدر نامناسب دارند؛ چالش های اجتماعی-عاطفی، رشدی و آموزشی را تجربه می کنند که می تواند تا بزرگسالی گسترش یابد. با توجه به تأثیر مهمی که پدران بر پیامدهای تکاملی فرزند دارند، مطالعات، توجه بیشتری بر تعامل بین پدران و فرزندان شان دارند. کودکانی که پدران شان مشارکت مثبتی در زندگی آنها دارند، از نظر اجتماعی، عاطفی و تحصیلی تأمین هستند (۱۰).

روابط نامناسب والدین می تواند ناسازگاری کودکان را به دنبال داشته باشد. این امر اثرات منفی بر عملکردهای اجتماعی، شناختی، آموزشی و روانی-بیولوژیکی دارد (۱). تعارض نقش زمانی اتفاق می افتد که انتظارات چند نقش با یکدیگر ناسازگار باشد (۲). تعارضات نقش والدین یکی از عوامل خطر برای سلامتی روانی، مشکلات رفتاری و عاطفی کودکان است (۳). یک رویکرد سیستم خانواده، ارتباط بین

در دوران کودکی، خانواده مهمترین عامل زمینه ای برای اجتماعی شدن و رشد فردی کودک است و والدین یکی از قدرتمندترین تأثیرات را در زندگی فرزندان خود نشان می دهند. با این حال، تأثیر خانواده در سراسر زندگی افراد ادامه می یابد (۵). خانواده یک جامعه کوچک و نخستین محیط اجتماعی کودک است. رابطه والد و فرزند اولین و یکی از طولانی ترین روابط در زندگی اجتماعی یک فرد است (۶). یک رویکرد سیستم مناسب خانواده از طریق ارتباط بین تعارض بین والدین و سازگاری کودکان انجام می شود. در فرآیندهای درون سیستم، والدین بر سیستم والد-فرزند تأثیر می گذارد (۴). فرزند پروری یک شغل پیچیده و استرس زا است. مطالعات نشان داده اند همانطور که قرار گرفتن در معرض استرس شغلی بیش از حد می تواند منجر به فرسودگی شغلی شود، قرار گرفتن در معرض استرس شدید در والدین می تواند منجر به فرسودگی شغلی والدین شود. فرسودگی شغلی والدین سه بعد را در بر می گیرد. اولین مورد، خستگی شدید مربوط به نقش والدین است. والدین احساس می کنند که از نظر عاطفی از نقش والد بودن تخلیه شده اند تا جایی که فکر کردن به نقش خود به عنوان والد باعث می شود احساس کنند به پایان زندگی خود رسیده اند. بعد دوم دوری عاطفی از فرزندانشان است؛ والدین خسته کمتر و کمتر درگیر تربیت و ارتباط با فرزندانشان می شوند. آنها حداقل کار را برای کودکان انجام می دهند. بعد سوم احساس بی اثر بودن در نقش والدین است؛ والدین احساس می کنند که نمی توانند با آرامش مشکلات را حل کنند (۷).

نقش مجموعه ای از عملکردی است که رفتار مطلوب یک موقعیت را تعریف می کند. بنابراین نقش هایی مانند نقش والدین و فرزند یا نقش های زن و مرد وجود دارد. هنگامی که افراد نقش خاصی را بر عهده می گیرند، انتظارات مرتبط با آن وجود دارد (۲). نقش ها منعکس کننده هنجارها، نگرش ها و خواسته ها هستند که توسط اعضای جامعه درک می شوند. درک نقش می تواند بر الگوهای رفتاری فرد تأثیر بگذارد که با تعامل و انتظار نقش از جامعه صورت می گیرد. طی این تعامل، ساختار نقشی به طور موقت و پایدار شکل می گیرد. عدم تعادل این ساختار منجر به تنش در افراد و روابط بین اعضای سازمان خواهد شد (۶). در فرهنگ اکسفورد، نقش عملکرد یا موقعیتی

تعارضات والدین و سازگاری کودکان از طریق فرایندهای درون سیستم خانواده است. فرایندهای درون سیستم والدین بر سیستم والد-فرزند تأثیر می‌گذارد و در نهایت بر کودک تأثیر می‌گذارد (۴). تعارضات والدین و فرزند، از مهمترین مشکلات خانوادگی و فرایندی است که عامل اساسی آن ادراک یا احساس ناسازگاری است. این مورد می‌تواند درون فردی، میان دو یا چند نفر، گروهی یا سازمانی باشد و حالت پنهان یا آشکار داشته باشد که نقشی بسیار مؤثر در ایجاد مشکلات عاطفی، رفتاری، شناختی اعضای خانواده به ویژه نوجوانان دارد (۱۱).

تعارضات نقش والدین ممکن است به دوسوگرایی در رابطه والدین و فرزند و احساسات منفی منجر شود. به عنوان مثال، والدین تمایل دارند توصیه‌های ناخواسته، مانند لباس پوشیدن، به فرزندان خود ارائه دهند. آنها معتقدند که این توصیه‌ها می‌تواند برای فرزندان مفید باشد و رابطه آنها را ارتقا دهد. فرزندان بالغ این توصیه‌های ناخواسته را به عنوان نیازهای بیش از حد تحمیل شده در نظر می‌گیرند که منجر به تعارض نقش و دوسوگرایی رابطه می‌شود (۶). به نظر می‌رسد شیوه فرزند پروری امیدوارکننده تری در زنان خانه دار نسبت به زنان شاغل وجود دارد. زنان خانه دار از شیوه‌های اقتدارگرایانه تری در شیوه‌های فرزندپروری پیروی می‌کنند. شاید دلیل این ناهماهنگی این باشد که خانم‌های خانه‌دار به دلیل نداشتن شغل، بیشترین زمان خود را در خانه و بدون تنش، این سبک را انتخاب می‌کنند (۱۲). در والدین شاغل، تعارض کار و خانواده یک فشار بین نقشی ایجاد می‌کند که از دو حوزه زندگی یعنی کار و خانواده ناشی می‌شود. در این مورد، تنش و فشار زمان در محل کار بر زندگی خانوادگی تأثیر می‌گذارد. مادرانی که برای رفع نیازهای خانواده کار می‌کنند و تحت استرس قابل توجهی هستند، دچار تضاد نقشی می‌شوند (۱۳). وقتی کودکان در معرض تعارضات مخرب والدین و متعاقب آن اختلاف نظر در شیوه فرزند پروری قرار می‌گیرند؛ احساس ناامنی عاطفی برای آن‌ها ایجاد می‌شود که خطر مشکلات روانی کودک را افزایش می‌دهد (۱، ۱۴). با توسعه نقش پرستار، تشخیص‌های پرستاری مرتبط با خانواده و نقش والدی در زبان استاندارد حرفه مانند تشخیص پرستاری و پیامدها و اقدامات پرستاری توسعه پیدا کرده است. تشخیص‌هایی مانند تغییر در روابط خانوادگی و یا عملکرد خانواده، سازگاری خانواده، اختلال در فرایند

خانوادگی، تعارضات نقش والدین، برهم زدن نقش‌های خانوادگی و همسر ناکارآمد مورد توجه قرار گرفته است. لذا تعارض نقش والدین به عنوان یکی از تشخیص‌های استاندارد پرستاری مورد توجه قرار گرفته است. Valentim و Carmona و همکاران (۲۰۱۳) در مطالعه خود ۷ بعد مربوط به تشخیص پرستاری «تعارض نقش والدین» در رابطه با مادر نوزاد بستری شده در بیمارستان را معرفی کرد. این ابعاد شامل «اضطراب»، نشان دهنده اختلال در روال‌های مراقبتی، «نگرانی در مورد از دست دادن کنترل درک شده بر تصمیمات مربوط به کودک»، «ترس»، «گزارش نگرانی در مورد خانواده (به عنوان مثال، عملکرد، ارتباطات، سلامت)»، «گزارش نگرانی در مورد تغییرات در نقش والدین»، «گزارش احساس عدم کفایت برای تأمین نیازهای کودک (به عنوان مثال، جسمی، عاطفی)»، و «احساس گناه و سرخوردگی» بودند (۱۵).

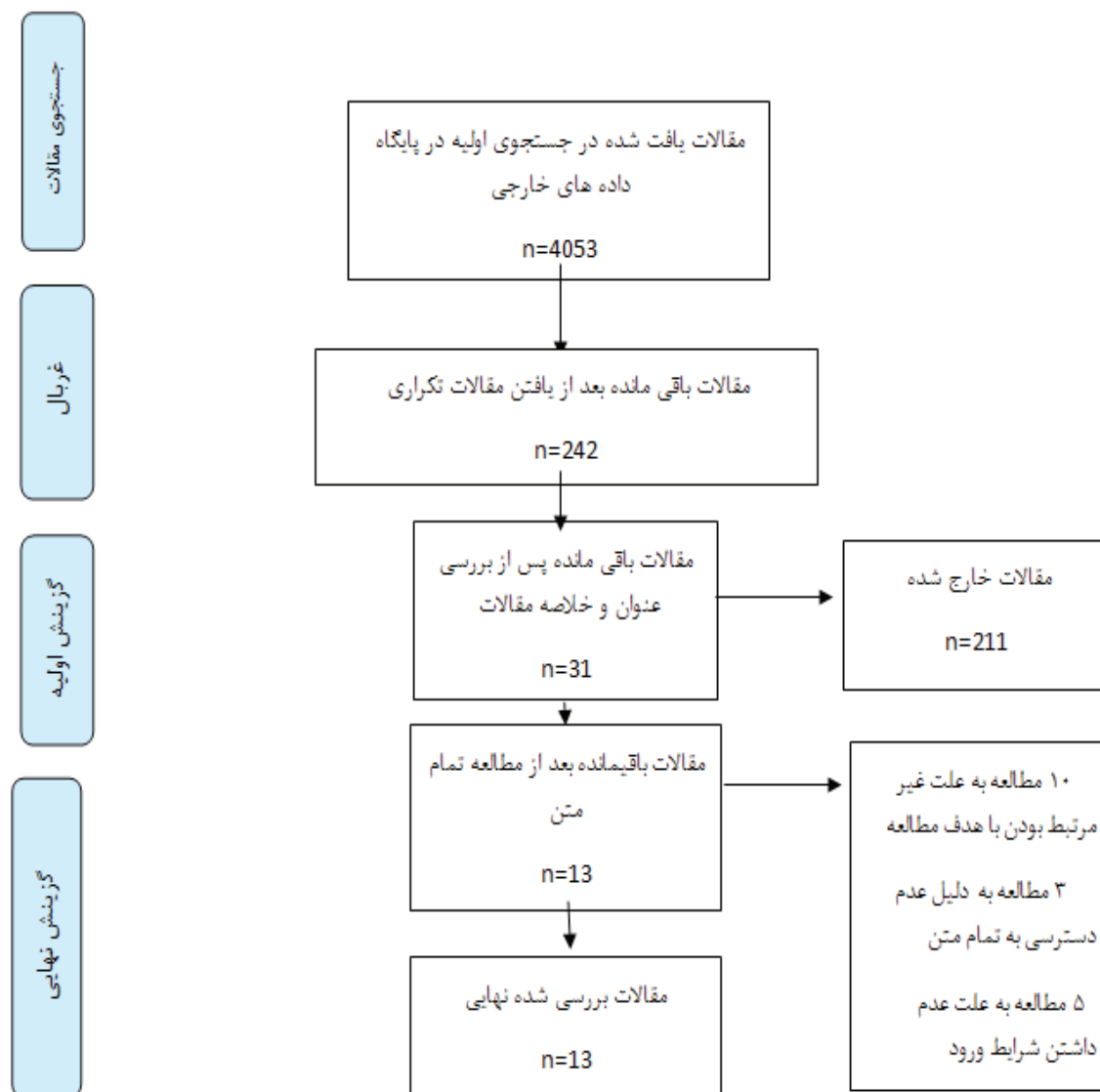
هر چند تعارض نقش والدین به عنوان یکی از تشخیص‌های پرستاری ذکر شده است، ولی ابعاد این مفهوم به خوبی در مطالعات تحلیل نشده است. بنابر این شناسایی ویژگی‌های این مفهوم از طریق تحلیل عمیق این مفهوم می‌تواند به کاهش عوارض ناشی از تعارض نقش والدین کمک کند. چرا که تعارض می‌تواند سازنده یا مخرب باشد. لذا این مطالعه با هدف تحلیل عمیق مفهوم تعارض نقش والدین با استفاده از روش تحلیل واکر و اوانت انجام شد.

روش کار

این بررسی یک مطالعه تحلیل مفهوم بود که در آن از روش تحلیل مفهوم واکر و اوانت ۲۰۱۹ (۱۶) برای بررسی ابعاد چندگانه مفهوم تعارض نقش والدین استفاده شد. اصول اساسی مدل تحلیل مفهوم واکر و اوانت شامل تعریف و تبیین ویژگیها و تعیین پیشایندها و پیامدهای مفهوم می‌باشد. این مدل شامل ۸ مرحله انتخاب مفهوم، تعیین اهداف تحلیل، شناسایی تعاریف، مفهوم تحلیل شده، تعیین تمام ویژگیهای تعریف شده از مفهوم، ساخت نمونه‌های مدل، مرزی و مخالف، مشخص کردن مقدمات و پیامدها و تعریف ارجاعات تجربی است. برای دستیابی به تعریف تحلیل مفهوم تعارض نقش والدین ابتدا جستجوی گسترده در پایگاههای اطلاعاتی، PubMed، CINAHL Psych، info، Scopus Google scholar و Science Web با

بودن با هدف مدنظر بررسی شدند و در صورت ارتباط عنوان مقاله، خلاصه مقاله مطالعه و در صورت مرتبط بودن و کسب معیارهای ورود، برای مطالعه متن انتخاب شدند. (شکل ۱).

کلیدواژه های family conflict, parents, role, father-child relationship, mother در محدوده سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ با بررسی عنوان و خلاصه مقالات و کلمات کلیدی انجام شد. سپس کل مقالات یافت شده به یک فایل مدیریت رفرنس منتقل شدند. عناوین مقالات برای بررسی مرتبط

شکل ۱: فرایند جستجو و انتخاب مقالات

کامل نداشت؛ از مطالعه حذف گردید. در مجموع ۴۰۵۳ مطالعه در جستجوی اولیه یافت شد. ۲۴۲ مطالعه بعد از یافتن مقالات تکراری باقی ماندند. ۲۱۱ مطالعه بعد از بررسی عنوان و خلاصه منابع از مرور خارج شدند. ۱۸ مطالعه در مرحله نهایی حذف شدند. ۱۰ مطالعه به علت غیر مرتبط بودن با هدف مطالعه، ۳ مطالعه به دلیل عدم دسترسی به تمام متن و ۵ مطالعه به علت عدم

معیارهای ورود شامل در دسترس بودن تمام متن مقاله، زبان انگلیسی مقاله، انجام تحلیل، بررسی علل، ویژگی ها و تعاریف مفهوم تعارض نقش والدین بود. معیارهای خروج نیز شامل نامه به سردبیر، بررسی و توصیف و تحلیل نکردن تعارض نقش والدین و یا تعریفی به جزء تعارض نقش والدین بود. چرا که تعارض نقش همسر و مراقبتی پرستاران و ... تعریف شده است. همچنین اگر مقاله ای متن

داشتن شرایط ورود حذف شدند. در نهایت ۱۳ مقاله وارد مطالعه شدند.

در راستای اهداف ویژه تحقیق سوالات زیر مطرح می شوند:

چه تعاریفی از تعارض نقش والدین در هر کدام از مطالعات داده شده است؟

پیش نیازهای مفهوم تعارض نقش والدین کدامند؟

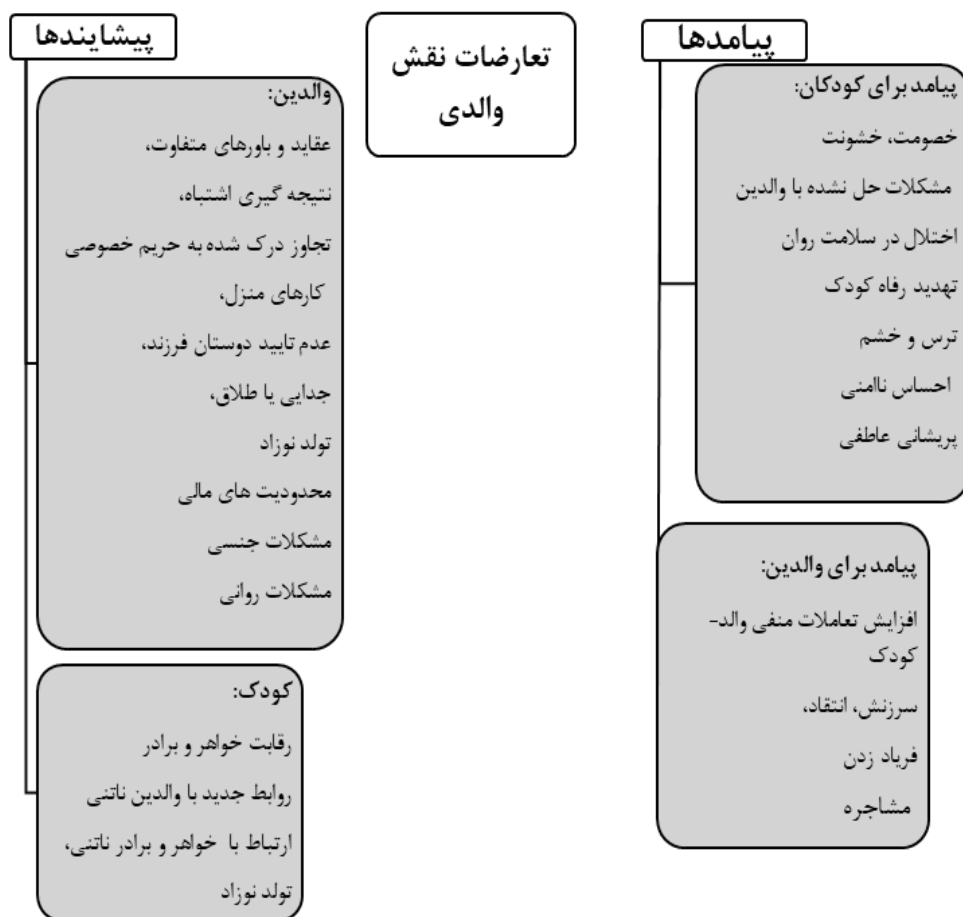
چه ویژگی هایی از مفهوم تعارض نقش والدین در متون ذکر شده است؟

پیامدهای تعارض نقش والدین کدام هستند؟

اولین گام در آنالیز و تحلیل مفهوم بر اساس رویکرد واکر و اوانت، انتخاب مفهوم است. هدف تحلیل در این مطالعه، تبیین ویژگی های مفهوم تعارض نقش والدین است. در این مطالعه پس از استخراج مقالات، تعاییر نویسندگان از واژه

تعارض نقش والدین بررسی شد. سپس مدلی مفهومی ارائه شد که همه ویژگیهای مفهوم را نشان داد.

در راستای شناسایی موارد مرزی مخالف، مورد مرزی که در برگیرنده برخی از خصوصیات مشترک با مفهوم است، مشخص شد. از طرفی، در تحلیل مفهوم و مشخص کردن موارد مخالف و معرفی آن نشان داده شد که مفهوم تحلیل شده چه چیزی نیست. جهت بررسی پیامدها و پیشایندهای مفهوم در این مرحله، وقایع و اتفاقات بررسی و مشخص شدند که باید قبل از بروز مفهوم آشکار می شدند (پیشایندها). پیامدها، وقایع و اتفاقاتی هستند که پس از مشخص شدن مفهوم آشکار می شوند و وقایعی که به دنبال بروز مفهوم بروز می کنند (پیامدها) در بین مقالات بررسی و درنهایت نمودارهای تجربی مفهوم مشخص شدند.

شکل ۲: پیشایندها و پیامدهای تعارض نقش والدین

یافته ها

هدف:

دلیل انتخاب مفهوم به دلایلی چون نقش پررنگ خانواده ها در رشد و تربیت کودک و پیامدهای منفی که تعارض نقش والدین در آینده کودکان خود مانند عوارض سلامتی روانی، مشکلات رفتاری، عاطفی کودکان و احساس ناامنی ایجاد می کند؛ بود.

هدف این تحلیل، بررسی روشن ابعاد و شفاف سازی مفهوم تعارض نقش والدین با استفاده از روش واکر و اوانت ۲۰۱۸ بود تا به درک مشخص و عمیقی از ابعاد این مفهوم دست یابیم.

تعاریف مفهوم:

تضادهای بین فردی، جزء پدیده های انسانی ضروری، طبیعی و اجتنابناپذیر در جوامع همگن و متنوع هستند. زیرا زندگی روزمره به طور فزاینده ای افراد را با پیشینه ها، فرهنگ ها، اخلاقیات، باورها، اخلاق و شخصیت های متفاوت آشنا می کند. این تنوع اغلب به موقعیت های متضاد توسط افراد منجر می شود. در زمینه تعارض می توان گفت که وقوع درگیری در هر محیطی که انسان در آن حضور دارد کاملاً عادی به نظر می رسد (۱۷). تعارض عدم توافق بین چند گروه اجتماعی است که با تلاش آگاهانه افراد برای جلوگیری از دستیابی سایر افراد به اهدافشان همراه است (۱۸). تعارض به تضاد در یک رابطه انسان دوستانه (بین فردی یا درون فردی) و در دستیابی به یک هدف گفته می شود (۱۹). تعارض به نوعی اصطکاک و اختلاف نظر تعریف می شود. زمانی که افراد مخالف ایده ها، باورها یا اعمال باشند، تعارض رخ می دهد (۲۰). تعارض عاطفی حالتی است که خواسته های متقابلی از یک فرد برای ایفای نقش های اجتماعی چندگانه اش مطرح می شود (۲۱).

تعارض نقش زمانی رخ می دهد که انتظارات چند نقش با یکدیگر ناسازگار باشد. تعارض نقش را انتظارات نقش ناسازگار بین بازیگران آن نقش و دیگران می دانند (۲). تعارض نقش زمانی اتفاق می افتد که بین نقش های مختلفی که فرد در زندگی روزمره خود به عهده می گیرد؛ تضادهایی وجود داشته باشد. در برخی موارد، تعارض نقش، نتیجه تعهدات متضاد است که منجر به تضاد منافع می شود. در برخی موارد، زمانی که شخص دارای نقش هایی است که دارای موقعیت های متفاوتی است

و یا زمانی که افراد در پذیرش مسئولیت های یک نقش خاص اختلاف نظر دارند، تعارض نقش رخ می دهد (۲۲). تعارض نقش والدین به عنوان یک عامل استرس زای کلیدی برای طیف گسترده ای از مشکلات سلامت عمومی کودکان از جمله مشکلات سلامت عاطفی، مشکلات اجتماعی و بین فردی، مشکلات سلامت جسمی، سلامت روانی و افت عملکرد تحصیلی می باشد. این تعارضات ناشی از عوامل ژنتیکی مشترک می باشد که به طور همزمان هم بر تعارض والدین و هم بر پرورشگری کودک تأثیر می گذارد (۲۳، ۲۴).

کارپینیتو (۲۰۱۳) در کتاب تشخیص های پرستاری، تشخیص تعارض نقش والدین را به این صورت تعریف کرده است: «تجربه والدین از سردرگمی نقش و تعارض در پاسخ به بحران (NANDA-I) و یا حالتی است که در آن والدین یا مراقب اصلی، تغییر نقش خود را در واکنش به عوامل خارجی (مانند بیماری، بستری شدن در بیمارستان، طلاق، جدایی، تولد فرزند با ناتوانی شدید) را تجربه یا درک می کنند (۲۵). وی ویژگی های این تشخیص پرستاری را به این صورت بیان می کند. والدین نگرانی خود را در مورد تغییرات در نقش والدین ابراز می کنند. والدین ابراز نگرانی یا احساس ناتوانی در تامین نیازهای جسمی و عاطفی کودک در طول بستری شدن در بیمارستان یا در خانه دارند. والدین نگرانی خود را در مورد از دست دادن کنترل درک شده بر تصمیمات مربوط به کودک ابراز می کنند (۲۵).

پیش بینی کننده های قوی تعارض والدین شامل سیستم خانواده گسترده، بی فرزندی، خیانت و نیازهای اقتصادی و اجتماعی هستند. همبستگی قوی بین تعارض والدین و رشد اجتماعی-عاطفی و سلامت روان در کودکان یافت شد (۲۳).

ارائه مدل:

به منظور توضیح بیشتر یک مفهوم، واکر و اوانت برای برجسته کردن ویژگی های مرتبط با یک مفهوم خاص، به مثال زدن توصیه می کنند که به عنوان نمونه مدل نیز شناخته می شود.

خانم جلال الدینی پرستار بخش NICU بیمارستان می باشد و از یک نوزاد نارس با دیسترس شدید تنفسی مراقبت می کند. وی متوجه می شود مادر نوزاد مرتباً به نوزاد نگاه می کند و افسوس می خورد و گریه می کند. وی با مادر نوزاد مصاحبه ای انجام می دهد و دلیل این احساسات را می پرسد. نتایج حاصل از مصاحبه به شرح زیر است.

«اضطراب» به مادر به عنوان ترس از چیزی نامشخص در رابطه با آن بیان شد.

مادر «نگرانی در مورد تغییرات در نقش والدین را گزارش کرد» این واقعیت را توصیف می‌کند که مادر از این که نمی‌توانست از نوزاد خود مراقبت کند و یا به وی شیر دهد، ناراحت بود. تجربه مادری در بخش نوزادان می‌تواند احساس عدم اطمینان در مورد عملکرد نقش خود به عنوان مادر ایجاد کند.

مادر «احساس ناامیدی را گزارش داد». احساس جدایی از نوزاد و عدم بهبود نوزاد خود را توصیف کرد.

مادر «نگرانی در مورد خانواده را گزارش داد که شامل عملکرد، ارتباطات و جدایی از فرزندان دیگر» بود. «ترس» تجربه این مادر در بخش نوزادان را توصیف کرد. ترس وی از مرگ نوزاد، عوارض بیماری، آسیب جسمی و ترس از دستکاری نوزاد و آسیب رساندن به او بود.

همچنین مادر «احساس بی‌کفایتی برای تامین نیازهای نوزاد مانند تغذیه، نیازهای مالی و مراقبت و عدم تصمیم مناسب برای وضعیت نوزاد را گزارش داد».

مدل معرفی شده یک مدل مرزی از تعارض نقش والدین است. زیرا از ویژگی‌های مفهوم تنها احساس بی‌کفایتی و اضطراب مادر در اجرای نقش خود به عنوان مادر ذکر شده است. مورد مرتبط فاقد ویژگی‌های تعریف شده مفهوم است. اما به معنای مفهوم مورد تحلیل شباهت می‌دهد و این شباهت باعث گیجی و اشتباه در تعریف مفهوم می‌شود.

مورد مرزی: (case Borderline)

مورد مرزی به مواردی گفته می‌شود که گاهی اوقات مفهوم در شرایط خاص در آن تجلی می‌یابد و در درک مفهوم کمک کننده است (۲۶).

تعارضات نقش والدین در یک پیوستار قرار دارد که تقریباً با بعضی واژه‌های رایج شباهت مفهومی دارد، ولی هیچ یک از واژه‌ها نمی‌توانند جایگزین مناسبی برای مفهوم تعارض نقش والدین باشند. مفاهیمی مانند ابهام در نقش، انتظارات نقش، ناامنی نقش، فشار نقش مادر، همسر ناکارآمد، اختلال در عملکرد سیستم خانواده، اختلال در فرایند خانوادگی و برهم زدن نقش‌های خانوادگی مفاهیمی هستند که غالباً به جای تعارضات نقش والدین به کار می‌روند.

ابهام نقش عدم اطمینان در مورد اینکه دقیقاً چه چیزی از افراد انتظار می‌رود، بیان می‌شود. این عدم وضوح در

مورد انتظارات، مرتبط با یک نقش واحد است که باید توسط یک فرد انجام شود. افرادی که ابهام نقش را تجربه می‌کنند، در مورد اینکه در یک نقش خاص از آنها چه انتظاری می‌رود، مطمئن نیستند (۲). واژه دیگری که به صورت مرزی با تعارضات نقش والدی ارتباط دارد، انتظارات نقش است. انتظارات نقش، اعتقادی است که دیگران در مورد رفتار مناسب یک فرد در نقش خاص خود دارند. انتظارات نقش توسط هنجارهای اجتماعی، خواسته‌ها، قوانین، عملکرد نقش دیگران، واکنش دیگران و شخصیت فرد تعیین می‌شود (۲). فشار نقش مادر: شامل عوامل استرس‌زا است که در والدین در نقش فرزند پروری به وجود می‌آید. مطالعات نشان داده‌اند، افزایش فشار نقش مادر سبب اختلال در سلامت روان آنان می‌شود (۲۷).

مورد مخالف (case Contrary):

مورد مخالف مفهومی است که در آن تعریف مفهوم اصلی وجود ندارد یا به عنوان مفهوم اصلی شناخته نمی‌شود (۲۸). آمادگی برای افزایش فرزندپروری (readiness for enhanced parenting) مفهومی است که کاملاً مخالف جهت تضاد نقش والدین است و شامل الگویی از فراهم کردن محیطی مناسب برای پرورش و رشد کودکان یا سایر افراد وابسته بمی‌باشد. در این مفهوم ابراز تمایل به تقویت فرزندپروری وجود دارد و شرایط محیط خانه طوری است که حمایت عاطفی از کودکان به عمل می‌آید و نیازهای جسمی و عاطفی کودکان برآورده می‌شود (۲۵).

پیشایندها و پیامدها (Consequences and Antecedents)

شناسایی پیشایندها و پیامدهای هر مفهوم می‌تواند به ما در زمینه‌های مختلف اجتماعی که مفهوم در آن استفاده می‌شود، کمک کند. پیشایندها شامل فعالیت‌ها، شرایط و حوادثی هستند که قبل از مفهوم اتفاق می‌افتد (۱۲).

پیشایندهای اولیه که منجر به تعارض نقش والدین می‌شود شامل عقاید و باورهای متفاوت، درک نادرست موقعیت شخص مقابل، انجام کارهای منزل، عدم تایید دوستان فرزند، جدایی یا طلاق، ایجاد روابط جدید با والدین ناتنی و خواهر و برادر ناتنی، تولد نوزاد و ... می‌باشد (۲۹). همچنین محدودیت‌های مالی (ناتوانی سرپرست خانواده در پرداخت شهریه مدرسه فرزندان و تامین نیازهای اولیه خانواده)، افزایش جمعیت خانواده به خصوص در خانه‌های چند همسری، ناسازگاری جنسی و ناتوانی یکی از طرفین در ارضای میل جنسی، استرس عاطفی،

مانند تعاملات منفی بین همسران یا بین والدین و فرزندان بزرگسال ممکن است خانواده را در محل کار پریشان کند. نیازهای مراقبتی بالاتر، چه برای والدین سالخورده یا نوه‌هایشان، ممکن است باعث کاهش سلامتی و خستگی شود و منجر به کاهش کارایی در کار می‌شود (۳۴).

شناسایی نموده‌های تجربی:

آخرین مرحله تجزیه و تحلیل مفهوم، شناسایی نموده‌های تجربی برای ویژگی‌های تعریف شده است. نمود تجربی نشان می‌دهد چگونه مفهوم اندازه‌گیری می‌شود و تعریف تا چه حد می‌تواند در اندازه‌گیری مفهوم و اعتباریابی آن مفید باشد (۲۸).

«مقیاس تعارض نقش خانواده و دوسوگرایی» (Family role conflict and ambivalence scale) ابزار مناسبی برای مفهوم تعارضات نقش است. این مقیاس برای بررسی همبستگی بین ادراک تعارض نقش یک فرد و تطابق بین نیاز نقش و انتظارات نقش و همبستگی بین ادراک تعارض نقش فرد و دوسوگرایی در رابطه والد-فرزند انجام می‌شود. ۳ بعد آن مفهوم از خود، انتظارات نسبت به فرزند/والدین، بازی نقشی و ابهام نقش می‌باشد. ۳ این مقیاس ۲۲ آیتم دارد و ۴ بعد را بررسی می‌کند. ابعاد مورد بررسی شامل مفهوم از خود (۵ آیتم)، انتظارات نسبت به فرزند/والدین (۵ آیتم)، بازی نقشی (۶ آیتم) و دوسوگرایی (۶ آیتم) می‌باشد. نمره هر آیتم بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از ۰ (کاملاً مخالفم) تا ۴ (کاملاً موافقم) داده می‌شود. کودک و والدین باید جداگانه به سوالات این مقیاس پاسخ دهند (۴).

بحث

در دهه گذشته، فرزند پروری بیش از حد مورد توجه محققان و نظریه پردازان خانواده قرار گرفت. توجه بیش از حد به فرزند با پیامدهای منفی در دوران نوجوانی، از جمله افزایش اضطراب، پریشانی عاطفی و ویژگی‌های خودشیفتگی همراه است (۳۵). در دهه‌های اخیر، خانواده در تمام حوزه‌های عملکردی خود، اساسی‌ترین تغییرات را تجربه کرده است. و همچنان نقش آن برای کودکان، که همراه با مراقبت، محبت، راهنمایی و فداکاری است؛ کاهش نیافته است (۳۶). سیستم‌های خانواده به عنوان ساختارهای اجتماعی پویا از خرده سیستم‌هایی مانند روابط زناشویی، روابط والدین و فرزند و روابط خواهر و برادر تشکیل شده است. دیدگاه سیستم خانواده نشان می‌دهد که رابطه زناشویی بین

پرخاشگری، شیفتگی، اضطراب و وابستگی (۳۰) می‌تواند مرتبط با پیش‌آیندها باشد.

پیامدها، حوادث یا نتایجی هستند که ممکن است بعد از مفهوم یا به عنوان یک نتیجه از مفهوم رخ دهند. تعارضات والدین، سلامت روان و رفاه کودکان را تهدید می‌کند. تعارض بین والدین باعث ایجاد احساسات منفی در والدین می‌شود که به نوبه خود باعث افزایش تعاملات منفی والد-کودک مانند سرزنش، انتقاد، فریاد زدن و مشاجره می‌شود. این در نهایت منجر به پیامدهای نامطلوب برای کودک می‌شود (۳). کودکان کوچک تحت تأثیر تعارضات خانوادگی، چه مثبت و چه منفی قرار می‌گیرند. کودکان خردسالی که در معرض تضاد شدید و مخرب والدین قرار دارند، احساس ترس، غم و خشم و احساس ناامنی و عدم امنیت در خانه و خارج از خانواده دارند. بعلاوه در روابط با همسالان و معلمان خود دچار مشکل می‌شوند. در کودکان بزرگتر و غالباً در نوجوانان عدم سازگاری، همبستگی منفی و پریشانی عاطفی اتفاق می‌افتد (۳۱،۳۲). در شکل ۲ مقدمات و پیامدهای تعارض بر اساس مطالعات انجام شده بیان شده است.

ویژگی‌های مفهوم:

ویژگی‌هایی هستند که به بهترین شکل، مفهوم مورد نظر را تشریح می‌کند. به نقل از واکر و اوانت این ویژگی‌ها، در یک مفهوم بارها و بارها تکرار شده است و به محققان در افتراق مفهوم مورد نظر از مفاهیم مشابه کمک می‌کند. هر مفهوم شامل بیش از یک ویژگی تعریفی است، با این حال، نیاز است که تعیین شود که کدام ویژگی به منظور توصیف مفهوم مناسب تر است (۱۶).

تعارض نقش، فشار ناشی از انتظارات ناسازگار در مورد رفتار افراد است. این ناسازگاری به دلیل انتظارات متضاد یک شخص، دو یا چند نفر با نقش‌های مختلف (مانند انتظارات متفاوت بین نقش کارمند و خانواده) رخ می‌دهد. همچنین ممکن است بین نقش کاری و ارزش‌های شخصی تضاد وجود داشته باشد. تعارض نقش به طور منفی با سرزندگی ذهنی در کار از طریق خودمختاری کمتر و ارتباط کمتر مرتبط است (۳۳).

تعارض نقش زمانی رخ می‌دهد که انتظارات و عوامل استرس‌زا در یک نقش با ایفای نقش دیگر (کار با خانواده) در تعارض باشد. به عنوان مثال، عوامل استرس‌زای نقش،

مادر و پدر، نقش مهمی در سلامت روانی کودکان ایفا می کند (۱۴). رابطه والد-کودک ماهیت خاصی دارد و با میزان صمیمیت با سایر انواع روابط مانند خانواده و دوستان متفاوت است. تأثیرات رابطه والد-کودک در رشد عملکرد و تنظیم عاطفی کودکان است. یک رابطه قوی والدین و فرزند می تواند به نتایج بهتر برای کودکان کمک کند (۳۷).

نقش مجموعه ای از عملکردهایی است که رفتار مطلوب یک موقعیت را تعریف می کند. نقش هایی مانند نقش والدین و فرزند یا نقش های زن و مرد وجود دارد. هر گونه تعامل بین دو یا چند نفر مستلزم به تصویر کشیدن نقش های خاصی است که یکی از آن ها مراقبت کننده کودک است (۳). بر اساس تئوری نقش، نقش نمادی برای فرد در جامعه برای برقراری ارتباط با دیگران است. نقش ها منعکس کننده هنجارها، نگرش ها و ملاحظات در حال تحول موقعیت ها هستند که همگی توسط اعضای جامعه درک می شوند (۴). تعارض نقش، الزامات نقش فرد بر اساس توانایی و خودپنداره او تعریف می شود. در این میان، نقش فرد کانونی نیز متأثر از انتظارات نقش نسبت به او از خانواده است (۴).

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، به تعاریف مختلفی از تعارض نقش والدین دست یافتیم. بر اساس نتایج مشخص است که تعارض نقش والدین پیامدهای منفی عاطفی زیادی برای کودک و نوجوانان و خود والدین ایجاد می کند. تحقیقات در مورد تعارض والدین و فرزند در اواخر دهه ۱۹۹۰ آغاز شد. دیدگاه تعارض تلاش می کند تا زمینه های تنش را در این رابطه و راهبردهایی که والدین و فرزندان برای کنار آمدن با آن تنش ها استفاده می کنند، را توصیف کند (۳۶). تعارضات خانوادگی از دیرباز بین فرزندان و خانواده ها وجود داشته است. تجربه کودکان از تعارضات بین والدین جنبه مهمی از رشد آنهاست. کودکانی که در خانواده هایی زندگی می کنند که در آن تعارضات خانوادگی بالاست و اختلاف وجود دارد، خطر بیشتری برای پیامدهای منفی بر سلامت روان خود در آینده دارند (۱۵). گاهی اوقات اختلاف نظر والدین امری طبیعی است، با این حال، سطوح بالای تعارض و خصومت بین والدین، کودکان را در معرض خطر بیشتری برای ایجاد مشکلات عاطفی، اجتماعی و رفتاری؛ تمرکز و پیشرفت تحصیلی قرار می دهد. درگیری یا دعوی مکرر بین والدین نیز بر احساس امنیت فرزندان تأثیر

منفی می گذارد و بر روابط آنها با والدین و دیگران تأثیر می گذارد (۳۸).

البته تعارض می تواند بر عکس باشد. پرخشگری کودک نسبت به والدین نوعی خشونت است که به موضوع نگران کننده ای برای متخصصان مختلف تبدیل شده است. پرخشگری علیه مادر، فحش دادن، القای احساس بی کفایتی در مادر یا نادیده گرفتن مادر از رفتارهای پرخشگرانه روانشناختی هستند (۳۹).

برای خانواده های دارای فرزند، تعادل بین کار و زندگی، به معنای رضایت و عملکرد خوب، با حداقل تضاد بین نقش های والدین در حوزه کار و خانه است. تعادل خوب کار و زندگی، رفاه خوب و کیفیت کلی زندگی، کاهش تضادهای نقش را پیش بینی می کند (۴۰). حل تعارضات والدین به طور مثبت به کودکان کمک می کند و از آنها در برابر اثرات منفی جدایی والدین محافظت می کند. سایر عوامل محافظتی برای کودکان عبارتند از: داشتن یک رابطه مثبت، گرم و دلسوزانه با حداقل یک و ترجیحاً دو والدین که فعالانه درگیر باشند (۳۸).

نتیجه گیری

بر اساس تحلیل مفهوم، تعاریف متعددی برای تعارض نقش والدین ارائه شد که هر یک از محققان از نگاه خود اقدام به تعریف مفهوم تعارض والدین کردند. تعارض نقش زمانی رخ می دهد که انتظارات چند نقش با یکدیگر ناسازگار باشد. در برخی موارد، تعارض نقش، نتیجه تعهدات متضاد است که منجر به تضاد منافع می شود. در برخی موارد، زمانی که شخص دارای نقش هایی است که دارای موقعیت های متفاوتی است و یا زمانی که افراد در پذیرش مسئولیت های یک نقش خاص اختلاف نظر دارند، تعارض نقش رخ می دهد. در تعارض نقش، انتظارات و عوامل استرس زا در یک نقش با ایفای نقش دیگر در تضاد می باشد. روابط نامناسب والدین ناسازگاری کودکان را به دنبال دارد. همچنین اثرات منفی بر عملکردهای اجتماعی، شناختی، آموزشی و روانی-بیولوژیکی در کودکان دارد والدین در واکنش به تغییرات و تعارضات نقش نگران می شوند. والدین نگرانی خود را در مورد از دست دادن کنترل درک شده بر تصمیمات مربوط به کودک ابراز می کنند. این مورد می تواند درون فردی، گروهی یا سازمانی باشد. حل تعارضات والدین از کودکان در برابر اثرات منفی جدایی والدین

اینکه این مفهوم جزء تشخیص های استاندارد پرستاری است، لذا پرستاران می توانند با استفاده از فرایند پرستاری در بالین مشکلات را شناسایی و برای آن راه حل اساسی پیشنهاد دهند.

محدودیت مطالعه حاضر تعداد کم مطالعاتی است که به طور مستقیم به تعارض نقش والدین اشاره کرده باشد.

سیاسکزاری

پژوهشگران از اساتید محترم هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی مشهد، جهت همکاری در اجرای پژوهش تشکر و قدردانی می کنند.

تعارض منافع

نویسندگان هیچگونه تعارض مالی نداشته اند.

References

1. Rosario Estevez J.D. Family Conflicts and their Developmental Implications: A Conceptual Analysis of Meanings for the Structure of Relationships. 2019. Congrress of pediatrics. Cnto Tomas.
2. Stephanie Lorraine D. Role conflict , role ambiguity and changing family roles in single parents families. (MSc), Arts in Psychology, Dayton, Ohio: The College of Arts and Sciences of the University of Dayton, University of Dayton, 1998.
3. Hess S. Effects of inter-parental conflict on children's social well-being and the mediation role of parenting behavior. Applied Research in Quality of Life, 2021; 17: 2059-85. <https://doi.org/10.1007/s11482-021-10022-y>
4. Dijkstra, R.V., Valkenburg, I.E., Deković, M., Branje S. A meta-analysis on interparental conflict, parenting, and child adjustment in divorced families: Examining mediation using meta-analytic structural equation models. Clinical Psychology Review, 2020; 79(9101861): 2-18. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2020.101861>
5. Axpe I, Rodríguez-Fernández A, Goñi E, Antonio-Agirre I. Parental Socialization Styles: The contribution of paternal and maternal affect/communication and strictness to family socialization style. Int J Environ Res Public Health, 2019; 16(2204):1-16. <https://doi.org/10.3390/ijerph16122204>
6. Xinjia Y, Chunyan M, Cyril L, Charles Thomas S. International Journal of Crowd Science, 2017; 1(2):161-170. <https://doi.org/10.1108/IJCS-08-2017-0012>
7. Moira Mikolajczaka M, Elena Briandaa M, Avalosseb H, Roskam I. Consequences of parental burnout: Its specific effect on child neglect and violence. Child Abuse & Neglect, 2018; 80: 134-145. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.03.025>
8. Oxford learners Dictionaries. (cited 2022, 6 September), Available from: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/american_english/role.
9. Shrestha S, Adachi K, Petrini MA, Shrestha S. Maternal Role: A Concept Analysis. Journal of Midwifery and Reproductive Health, 2019; 7(3):1742-1752.
10. Joi B H, Wrenetha A J, Dawn T B, Jen'nea S. Fatherhood Matters: An Integrative Review of Fatherhood Intervention Research. The Journal of School Nursing, 2020; 36(1): 19-32 . <https://doi.org/10.1177/1059840519873380>
11. Keshavarz Gh, Navabi nejad Sh, Zahra Kar K. Conceptual model of the factors of parent-adolescent conflicts from the perspective of parents. Journal of Family and Research, 2019; 47: 147-170. (Persian).
12. Saadatifar B, Sheykh S, Jahantigh A,

- Mastaelizadeh H, Heidary Z, Sheikhi H R. Comparison of Parenting Styles among Female Employees and Housewives Referring to Zabol Health Centers. *Journal of Medical Research and Health Science*, 2019, 4 (3): 31-35.
13. Yang, H. M.; Kim, H. R. Work-Family Conflict on Children's Internet Addiction: Role of Parenting Styles in Korean Working Mother. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2021, 18(5774):1-11. <https://doi.org/10.3390/ijerph18115774>
14. Vafaenejad Z, Elyasi F, Moosazadeh M, Shahhosseini Z. The predictive role of marital satisfaction on the parental agreement. *Nursing Open*, 2020;7:1840-1845. <https://doi.org/10.1002/nop2.571>
15. Valentim Carmona E, Ianê Nogueira Conceição D. Parental role conflict: the nursing diagnosis in mothers of hospitalized newborns. *Rev. Latino-Am. Enfermagem*, 2013; 21(2): 571-8. <https://doi.org/10.1590/S0104-11692013000200014>
16. Walker L.O, Avant K.C. *Strategies for Theory Construction in Nursing*. 6 th ed, United States: Pearson, 2019.
17. Wendell C. W. *Conflict and Conflict Resolution*. The Palgrave Encyclopedia of Global Security Studies, 2019. pp 1-4. (Available from: https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-74336-3_16-1). https://doi.org/10.1007/978-3-319-74336-3_16-1
18. Mosadeghrad A, Mojibafan A. Conflict management styles of nurse managers in hospitals affiliated to Tehran University of medical sciences: 2015. *Iran J Nurs*, 2017; 30(107):62-73. <https://doi.org/10.29252/ijn.30.107.62>
19. Muis M, Nai'ema F, Arsunan Arsinb A, Muflihah Darwis A, Thamrina Y, Putri Hans N.A. The effect of multiple role conflicts and work stress on the work performance of female employees. *Gac Sanit*, 2021;35(51):590-593 . <https://doi.org/10.1016/j.gaceta.2020.12.025>
20. Lucid. *Constructive Conflict*. (cited 2022, 6 Septamber). Available from: <https://www.lucidmeetings.com/glossary/constructive-conflict#:~:text=Conflict%20is%20when%20there%20is,ideas%2C%20values%2C%20or%20opinions> .
21. Dictionary. *role conflict*. (cited, 2022, 6 August). Available from: <https://www.dictionary.com/browse/role-conflict>.
22. Crossman A. *What Is Role Conflict in Sociology?*. 2019. (cited 2022, 8 August). Available from: <https://www.thoughtco.com/role-conflict-3026528>.
23. Ajoke Olatunji O, Sunday Idemudia E. The multidimensionality of inter-parental conflict on aggression and mental health among adolescents. *Heliyon*, 2021; 7: 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e07124>
24. Harold G.T, Leve L.D, Sellers R. How can genetically-informed research help inform the next generation of inter-parental and parenting interventions?. *Child Dev*, 2017; 88: 446-458. <https://doi.org/10.1111/cdev.12742>
25. Carpenito L J. *Handbook of Nursing Diagnosis*. 14 th ed. Philadelphia: Lippincott, 2013.
26. Lankshear S, Rush J, Weeres A, Martin D. Enhancing role clarity for the practical nurse: a leadership imperative. *J Nurs Adm*. 2016; 46(6):300-7. . <https://doi.org/10.1097/NNA.0000000000000349>
27. Shirley J S, Heather A P, Harvey Vera A, V Pitpitan E, Martinez G, Gudelia Rangel M, et al. Maternal role strain and depressive symptoms among female sex workers in Mexico: the moderating role of sex work venue, *Women & Health*. *Women and Health*, 2019; 1-17.
28. Derakhshan S, Rahimi Pordanjani T, Amani M. The relationships between work-family conflict and marital adjustment in married female nurses: the moderating role of social support. *Horizon Med Sci*, 2019; 25(1):44-9. .
29. *Family Conflict Factsheet*. [Internet]. [cited 2022 August 13]. available from: <https://www.genesis.qld.edu.au/wp-content/uploads/2019/10/family-conflict-factsheet.pdf>.
30. Edinyang, Sunday D. *Conflict Management in the Family*. *Research on Humanities and Social Sciences*, 2012; 2(8):40-44.
31. Silva K, Ford C.A, Miller V.A. Daily Parent-Teen Conflict and Parent and Adolescent Well-Being: The Moderating Role of Daily and Person-Level Warmth. *Journal of Youth and Adolescence*, 2020; 49:1601-1616. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01251-9>
32. Koerner A.F, Fitzarick M.A. *Family conflict communication*. Chapter 6: *The SAGE Handbook of Conflict Communication: Integrating Theory, Research, and Practice*. 2006. 153-182. <https://doi.org/10.4135/9781412976176.n6>

33. Karkkola P, Kuittinen M, Hintsala T. Personality and Social Psychology Role clarity, role conflict, and vitality at work: The role of the basic needs. *Scandinavian Journal of Psychology*, 2019. 1--8. <https://doi.org/10.1111/sjop.12550>
34. Emma D Q. Work and the Family in Later Life: The Effects of Role Stressors, Role Enhancement, and Role Conflict on Self Perceptions on Aging. *The International Journal of Aging and Human Development*, 2020;90(2):135-151. <https://doi.org/10.1177/0091415018812404>
35. Leung, J.T, Overparenting Y. Parent-Child Conflict and Anxiety among Chinese Adolescents: A Cross-Lagged Panel Study. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 2021;18: 1-14. <https://doi.org/10.3390/ijerph182211887>
36. Pajovikj-Mishevskaja S, Bogatinova, T, Fair Parent, Fair Child (electronic source): handbook on positive parenting. Handbook on positive parenting. National and University Library "St. Kliment Ohridski" Skopje, Access, 2018, (URL): <https://www.unicef.mk>.
37. Leonid M. P, Ruth A.I. Parent-Child Relationship: Peculiarities and Outcome. *Review of European Studies*, 2015; 7(5): 253-263. <https://doi.org/10.5539/res.v7n5p253>
38. Parental conflict and its effect on children. Federal circuit and family court of Australia. (cited 2022, 13 August). Available from: <https://www.fcfcfa.gov.au/>.
39. Li Z, Chen C, , Zhuo W, Mingda T, Xudong L, Wendy C. Adolescent-to-Mother Psychological Aggression: The Role of Father Violence and Maternal Parenting Style. *Child Abuse & Neglect*, 2019; 98: 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104229>
40. Hosokawa, R.; Katsura, T. Maternal Work-Life Balance and Children's Social Adjustment: The Mediating Role of Perceived Stress and Parenting Practices. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 2021;18: 1-14. <https://doi.org/10.3390/ijerph18136924>